

Tantárgy neve:	Házasságjog 1
Tárgyfelelős:	Kuminetz Géza
Felelős szervezet neve: konkrét tanszék, intézet stb.	KJPI
A tantárgy besorolása: (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható)	Kötelező
A tantárgy tantervi helye: (szint – hányadik félév) 1-10: amely félévhez a tárgy a mintatanterv szerint tartozik, vagy amelyen hallgatása egyébként ajánlott meghatározni opcionális.	2
Előfeltétel: Megadható például előfeltételként valamely tárgy előhallgatása vagy minimális kreditszám. Az erre vonatkozó szűrőt a Tanulmányi Osztály tudja beállítani.	Házasságjog 1
Oktatás nyelve:	Magyar
A tantárgy céljának rövid ismertetése: Röviden, lényegre törően csak a célokat kell megnevezni. Arra a kérdésre kell válaszolni, hogy mit akarnak elérni a tárgy oktatásával, milyen tudást, képességet, készséget akarnak megalapozni, kiépíteni, fejleszteni. <u>Bírálati szempont:</u> A tantárgyleírásokban meghatározott képzési cél összhangban van-e a tantárgyleírások elméleti/gyakorlati ismeretanyagával?	A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a katolikus házasságjog speciálisabb intézményeit, építve a Házasságjog 1 tárgy alapjaira. A kurzus célja, hogy a hallgatók: • Megismerjék a házasság érvényes megkötésének kötelező kánoni formáját és az az alóli kivételeket. • Megértsék a vegyes házasságokra és a titkos házasságkötésre vonatkozó speciális szabályozást. • Elsajátítsák a házasság jogi következményeire (pl. kötelék, gyermekek jogállása) vonatkozó ismereteket . • Képessé váljanak különbséget tenni a kötelék felbontásának esetei (pl. Pál-kiváltság , el nem hált házasság felbontása) és a házastársi különválás (separatio) között. • Megismerjék az érvénytelen házasságok orvoslásának módjait (egyszerű érvényesítés , gyökeres orvoslás) .
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag: Itt kell megfelelő részletességgel leírni, hogy mit tanítanak: Féléves témakörök szerinti bontásban kell leírni a tárgy tananyagának főbb elemeit. Itt minden olyan témaelem szerepeljen, amelyik megkerülhetetlenül fontos, és amelyikből kiderül a tárgy oktatási koncepciója.	A félév során tárgyalt főbb tematikai egységek a következők: A félév során tárgyalt főbb tematikai egységek a következők: 1. A házasság megkötésének formája (V. fej.) ○ Az érvényes házasságkötés kötelező kánoni formája (1108. kán.) . ○ Az érvényes közreműködés: a közreműködő személy (helyi ordinárius, plébános) illetékessége (1109-1110. kán.) . ○ A közreműködésre adott megbízás (általános és különös) (1111. kán.) . ○ Világiak közreműködése (1112. kán.) . ○ A rendkívüli házasságkötési forma (halálveszély, egy hónapos hiány) (1116. kán.) .

- A házasságkötés helye és rítusa (1115., 1118-1119. kán.) .
- A házasságkötés anyakönyvezése és bejegyzése (1121-1123. kán.) .

2. Különleges házassági esetek (VI. és VII. fejj.)

- A vegyes házasságok fogalma és engedélyezése (1124. kán.) .
- Az engedélyezés feltételei: a katolikus fél nyilatkozatai és ígéretei (1125. kán.) .
- A vegyes házasságok kánoni formája és az az alóli felmentés (1127. kán.) .
- A titkos házasságkötés: engedélyezése (súlyos és sürgős ok) és a titoktartási kötelezettség (1130-1133. kán.) .

3. A házasság jogi következményei (VIII. fejj.)

- A házassági kötelék természete (örökös és kizárólagos) (1134. kán.) .
- A házastársak egyenlő jogai és kötelezségei (1135. kán.) .
- A szülők nevelési kötelezettsége és joga (1136. kán.) .
- A gyermekek jogállása: a törvényesség vétele (1137-1138. kán.) és a törvényesítés (1139. kán.) .

4. A házastársak különválása (IX. fejj.)

- *A kötelék felbontása (1. cikkely):*
 - A megkötött és elhált (ratum et consummatum) házasság felbonthatatlansága (1141. kán.) .
 - Az el nem hált házasság pápai felbontása (1142. kán.) .
 - A Pál-kiváltság (privilegium paulinum): feltételei és alkalmazása (1143-1147. kán.) .
 - A hit kiváltsága (privilegium fidei) egyéb esetei (poligámia, fogság) (1148-1149. kán.) .
- *Különválás a kötelék fennmaradása mellett (2. cikkely):*
 - A házastársi különválás (separatio) okai: házasságtörés (1151. kán.), súlyos veszély (1153. kán.) .
 - A különválás jogi keretei és a gyermekek ellátása (1154. kán.) .

5. A házasság érvényesítése (X. fejj.)

- *Az egyszerű érvényesítés (convalidatio simplex) (1. cikkely):*
 - Érvényesítés akadály esetén: az akadály megszűnése és a beleegyezés megújítása (1156-1158. kán.) .
 - Érvényesítés beleegyezés hiánya miatt (1159. kán.) .
 - Érvényesítés formahiány miatt (1160. kán.) .
- *A gyökeres orvoslás (sanatio in radice) (2. cikkely):*
 - Fogalma: érvényesítés a beleegyezés megújítása nélkül (1161. kán. 1. §) .
 - Feltételei: a beleegyezés fennállása (1162-1163. kán.) .
 - Az engedélyező hatóság (Apostoli Szentszék, megyéspüspök) (1165. kán.) .

A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) <i>Fontos, hogy ne legyen irreális, teljesíthetetlen a lista. Lényeges, hogy ne elavult szakirodalom szerepeljen, az elmúlt 5 évből mindenképpen legyen egy-egy tétel.</i> <i>Kötelező adatok: szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak megadása, ISBN szám kötelező.</i> <u>Bírálati szempont:</u> <i>A szakirodalom a képzési programhoz igazodó, releváns szakirodalom?</i> <i>Beépülnek az elmúlt 5 évben született tanulmányok, könyvek, nemzetközi források, adatbázisok, illetve saját jegyzetek, valamint digitális tananyagok?</i> <i>A tantárgyi tematikákban megadott szakirodalmak elérhetősége biztosított a könyvtári adatbázis alapján?</i>	1. Egyházi Törvénykönyv (Codex Iuris Canonici) vonatkozó részei (különösen: 1108-1165. kánonok). 2. Erdő Péter: Egyházjog. Budapest: Szt. 2017. ISBN 9789636120320 3. Kuminetz Géza: Katolikus házasságjog. Budapest, SZIT: 2002. ISBN: 9633614120
A 2-4 legfontosabb ajánlott felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) <i>Fontos, hogy ne legyen irreális, teljesíthetetlen a lista. Lényeges, hogy ne elavult szakirodalom szerepeljen, az elmúlt 5 évből mindenképpen legyen egy-egy tétel.</i> <i>Kötelező adatok: szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak megadása, ISBN szám kötelező.</i> <u>Bírálati szempont:</u> <i>A szakirodalom a képzési programhoz igazodó, releváns szakirodalom?</i> <i>Beépülnek az elmúlt 5 évben született tanulmányok, könyvek, nemzetközi források, adatbázisok, illetve saját jegyzetek, valamint digitális tananyagok?</i> <i>A tantárgyi tematikákban megadott szakirodalmak elérhetősége biztosított a könyvtári adatbázis alapján?</i>	Irodalom: Ujházi Lóránd: A házassághoz való jog - ius connubii - a házassági akadályok fényében: A házassághoz való jog - ius connubii - a házassági akadályok fényében. IUSTUM AEQUUM SALUTARE, 16 (2). pp. 71-85. ISSN 1787-3223 (2020) Ujházi Lóránd: Lelkipásztori gondoskodás és házasság megkötését megelőző teendők az egyház hatályos jogában (1063-1072. KÁN.) (IAS, 2015/3., 67-81. o.)
Az alkalmazott oktatási módszerek: <u>Példák elméleti kurzusnál (bővíthető):</u> <i>hagyományos, frontális előadás, elméleti előadás, vizuális és auditív szemléltetőeszközök használata, vita és interaktív elemek (egy áltéma különböző álláspontokból való interaktív bemutatása), prezentáció stb.</i> <u>Példák gyakorlati kurzusnál (bővíthető):</u> <i>egyéni és/vagy csoportos munka, pármunka, filmelemzés, megbeszélés, magyarázat, szemléltetés, kiselőadás, prezentáció, szituációs gyakorlatok, vita, szövegfeldolgozás, egyéni és csoportos projektmunka, személyes tréning, csoportos tréning, műelemzések, kreatív feladatok írása és gyakorlása, hallgatói prezentáció, fordított tanterem, tanulási napló vezetése stb.</i>	A kurzus az elméleti ismeretek átadása során a klasszikus, frontális előadás módszerére épít, melyet az oktató vizuális prezentációval (vetítéssel) és egyéb szemléltetőeszközökkel tesz dinamikusabbá és könnyebben követhetővé. Az egyirányú ismeretközlést rendszeresen megtörik interaktív elemek. A tananyag mélyebb elsajátítását a hallgatókkal folytatott irányított dialógus, a felmerülő kérdések közös megvitatása, valamint egy-egy témakör (pl. Pál-kiváltság , gyökeres orvoslás) különböző nézőpontokból való bemutatása segíti.
Az értékelés módja:	Kollokvium, szóbeli vizsga.

<i>mintatanterv szerint (pl. kollokvium, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy (háromfokozatú), beszámoló, beszámoló (háromfokozatú), évközi jegy, vizsga, szigorlat, évfolyam-dolgozat)</i>	
Az értékelés kritériuma: <u>Részvétel</u> <i>TVSz 33. § (9) Az előadásokon való részvétel - ha a szakért felelős Kar jelen szabályzathoz fűzött kiegészítő rendelkezéseiben máshogy nem rendelkezik - kötelező. A szemináriumon és gyakorlati foglalkozáson való részvétel, valamint a félévközi tanulmányi követelmények teljesítése kötelező.</i> <i>Igazolt távollét oktató általi meghatározása.</i> <u>A hallgatótól elvárt felkészülés, órai munka, félévközi követelmények (ha releváns)</u> <i>tananyag, kötelező irodalom önálló feldolgozása, a kiadott előzetes feladatok minőségi teljesítése, aktív részvétel</i> <u>Szóbeli és írásbeli vizsga esetén a vizsga menetének részletezése, használható segédeszközök, források</u> <u>Bírálati szempontok:</u> <i>Az értékelési módszerek, eljárások alkalmasak a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére?</i>	Az előadásokból való részvétel 75 százalékban. Szóbeli vizsga teljesítése.
Miként járul hozzá a tantárgy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek megszerzéséhez. Mutassa be a tantárgyleírásban, hogy a KKK-ban megjelölt kompetenciaelemek miként teljesülnek/teljesíthetők (nem a KKK kompetencia-elemeinek másolását kérjük).	• Tudás: A kurzus elvégzésével a hallgató mélyreható és rendszerezett egyházjogi ismeretanyagot sajátít el a házasságkötés kötelező formájáról , a speciális házassági esetekről (vegyes , titkos), valamint a házassági kötelék felbontásának és érvényesítésének kánoni szabályairól. • Képesség: A tantárgy fejleszti a hallgatók absztrakt jogértelmezési és konkrét jogalkalmazói képességét. Képessé válnak komplex, a házassági köteléket érintő pasztorális helyzetek (pl. separatio , Pál-kiváltság , sanatio) elemzésére, a releváns kánoni előírások azonosítására és azok szakszerű alkalmazására. • Attitűd: A kurzus formálja a hallgatókban az egyház jogrendje iránti elkötelezettséget, valamint a felelősségteljes és precíz jogi gondolkodásmódot. Megerősíti a méltányosság és az igazságosság iránti érzéket, amely elengedhetetlen a házassági ügyek körültekintő kezeléséhez. • Autonómia és felelősségvállalás: A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók a jövőben önállóan és felelősen tudjanak állást foglalni a házassági kötelékkel kapcsolatos ügyekben. Tudatosítja bennük az ezen a területen hozott döntésekkel járó komoly erkölcsi és jogi felelősséget.
Tantárgy oktatásában részt vevő oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat): <i>Nem, vagy nem feltétlenül azonos a tárgyfelelős oktatóval (tárgyjegyző, gyakorlati kurzusok oktatói)</i>	Ujházi Lóránd